

Link do produktu: <https://quaestio.com.pl/lekarz-w-czasach-zarazy-tom-ii-p-127.html>

Lekarz w czasach zarazy. Tom II

Cena	60,00 zł
Podtytuł	Studia z dziejów literatury i medycyny
Redakcja	Łukasz Bieniasz, Barbara Bruziewicz-Mikłaszewska, Katarzyna Nowakowska, Andrzej Wojnar
Ilość stron	314
Format	160 x 238 mm
Oprawa	twarda
Miejsce i rok wydania	Wrocław 2023
ISBN	978-83-65815-57-6

Opis produktu

Artykuły i szkice wypełniające dwutomową monografię wieloautorską *Lekarz w czasach zarazy* są pokłosiem IV ogólnopolskiej konferencji naukowej z cyklu „Lekarz jako autor i bohater literacki”, która odbyła się we Wrocławiu w dniach 20-21 kwietnia 2023 roku. Jej organizatorami były następujące instytucje badawcze: Instytut Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, Katedra Nauk Społecznych i Humanistycznych Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Ośrodek Pamięci i Dokumentacji Historycznej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej, Polskie Towarzystwo Historii Nauk Medycznych, Instytut Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie i Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Izby Lekarskiej. W konferencji wzięli udział literaturoznawcy, historycy medycyny, lekarze praktycy, a także badacze różnych tekstów kultury, m.in. filmoznawcy.

W poszczególnych rozdziałach niniejszej monografii znaleźć można wyniki badań dotyczących udziału lekarzy, pielęgniarek, ratowników, sanitariuszy i reprezentantów innych zawodów medycznych w zwalczaniu różnych chorób zakaźnych, jakie już od tysiącleci dziesiątkują ludzkość. Przedmiotem badań stały się materiały archiwalne, zapiski autobiograficzne, listy i inne dokumenty osobiste, a także literackie i filmowe kreacje postaci lekarzy i przedstawicieli innych zawodów medycznych jako uczestników wydarzeń, których celem było zwalczanie chorób zakaźnych w różnych częściach świata, od czasów najdawniejszych do współczesności. Zaraza – choroba nieznana – zawsze była źródłem lęku ogarniającego także lekarzy; w określonych warunkach politycznych podlegał on różnym formom instrumentalizacji. Metaforyczną i stygmatyzującą moc terminu zaraza wykorzystywano w dyskursie ideologicznym Trzeciej Rzeszy, w którym pojawia się on na określenie homoseksualizmu. Inne poruszane w tej monografii tematy to m.in. terapeutyczna moc prowadzenia pamiętnika w czasach pandemii koronawirusa, obraz epidemii grypy oraz środowiska medycznego w satyrycznej prasie austriackiej pod koniec XIX wieku, medycyna krakowskiego getta w tekstach o zagładzie i łaźni robotnicze na przełomie XIX i XX w. jako element polityki prewencyjno-higienicznej w Europie.

Czytelnik znajdzie tu analizy dokonań kilkunastu lekarzy i badaczy ważnych dla dziejów polskiej, europejskiej i arabsko-muzułmańskiej bakteriologii, wirusologii i innych nauk medycznych, m.in. Awicenny, Odoona Bujwida, Johanna Crato von Kraffttheima, Tomasza Wiktora Janiszewskiego, Roberta Kocha, Hilarego Koprowskiego, Maxa Ringa, Wincentego Sobolewskiego, Jędrzeja Śniadeckiego, Rudolfa Virchowa i Hansa Zinssera; natrafi też na opisy zmagania lekarzy z epidemiami dżumy, czerwonki, tyfusu, gruźlicy i pandemią wirusa SARS-CoV-2. Jedno z pierwszych świadectw heroicznej walki wrocławskich lekarzy i pielęgniarek z epidemią ospy prawdziwej we Wrocławiu – reportaż Jerzego Ambroziewicza, a także film nakręcony na jego podstawie – analizowane są w kilku rozdziałach niniejszej monografii; kulisy epidemii tej samej choroby w Birmingham przybliży natomiast w eseistycznej formie omawiana w jednym z rozdziałów książka Marka Pallena, brytyjskiego uczonego i popularyzatora wiedzy medycznej.

Zaraza w jej najróżniejszych odmianach jest jednym z popularnych tematów literatury powszechnej. Motywy i wątki problematyzujące masowe zachorowania pojawiają się we wszystkich epokach i we wszystkich kręgach kulturowych. Bohaterów, jednostkowych i zbiorowych, dotkniętych dżumą, trędą i innymi chorobami prezentują interpretowane w niniejszej monografii utwory Margaret Atwood, Dana Browna, Gertrud Busch, Paula Fleminga, Wilhelma Herchenbacha, Christiana Hölmanna, Tomasza Manna, Adama Mickiewicza, Johanna Rista, José Saramago, Juliusza Słowackiego i Charlotte

Thomas. W większości literackich obrazów dżumy i jej skutków pojawiają się postaci lekarzy, nierzadko jako protagonistów; filmowe wizje zarazy i jej skutków niejednokrotnie nabierały wymiaru przepowiedni, zaś jej kreacje w sztukach plastycznych już od stuleci skłaniają do refleksji nad nieuchronnością przemijania.

Spis treści

Mateusz Antoniuk

O dwu ospowych opowieściach (czytanych w covidowym świecie)

Anna Wzorek

Wrocławska epidemia ospy oczami reportażysty. O Zarazie Jerzego Ambroziewicza

Andrzej Dębski

Zaraza Romana Załuskiego: geneza, realizacja i recepcja filmu

Magda Borysławska

Homoseksualizm jako zaraza. Metafora choroby w dyskursie ideologicznym Trzeciej Rzeszy

Kalina Mróz-Jabłeczka

Epicedia, relacje, ordynki. Lekarz jako autor tekstów okolicznościowych i użytkowych w czasie zarazy w XVI–XVII wieku

Tomasz Jabłeczki

Poeta-medicus. Funkcjonowanie i postrzeganie toposu lekarza i zarazy w wybranych niemieckich tekstach XVII i XVIII wieku

Maja Matthews-Kozanecka, Ewa Baum

Groźna epidemia wśród medyków czy tylko stan zagrożenia epidemicznego? Indywidualizm vs obowiązek lekarza

Bożena Płonka-Syroka

Profesor Jędrzej Śniadecki (1768–1838) jako lekarz i fizjolog

Krzysztof Prętki

Problematyka gruźlicy w ujęciu Tomasza Wiktora Janiszewskiego (1867–1939)

Barbara Wasiewicz

Indyjska dżuma w Krakowie, czyli niepokojące wieści z laboratorium Odon Bujwida

Mariola Piekutowska-Folga

Hans Zinsser – dualizm wykształcenia, talentów i praktyki

Samir Ismail

Choroby zakaźne w poglądach lekarzy w historii medycyny arabsko-muzułmańskiej

Patrycja Lebowa

Hilary Koprowski: bohater na polu walki z polio

Joanna Małgorzata Banachowicz

Terapeutyczna moc prowadzenia pamiętnika w czasach pandemii koronawirusa na przykładzie polsko-austriackiego projektu Dzienniki odosobnienia

Edward Białek, Katarzyna Nowakowska

Odstraszyć lęk, czyli lektury na czas zarazy

Autorki i Autorzy